

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

czworoletnie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Frankfurt, 15. Lipca. — Frankfurter Postzeitung donosi: Niemieckie gabinety jeszcze się wstrzymały od przedłożenia bundestagowi przedstawienia we względzie sprawy holsztyńsko-lauenburskiej, nie dla tego, iż odpowiedź duńska je zaspokaja, ale chociaż je niezaspokaja.

Bern, 14. Lipca. — Rada narodowa odrzuciła wniosek o udzielenie amnestyi Siegwartowi Müllerowi.

Paryż, 15. Lipca. — Donosi dziś Monitor, że wykaz dochodu państwa za Czerwiec r. 1857 w porównaniu z odpowiednim miesiącem roku ubiegłego okazuje przewyżkę 3,739,000 fr., a dochody z pierwszych sześciu miesięcy roku 1857 w porównaniu z pierwszą połową roku 1856 przewyżkę 26½ milionów franków.

Dziennik ten urzędowy donosi jeszcze o zgonie pana Belmonteta podkomorzego cesarskiego. — Wczoraj wieczorem o godzinie 9ej Beranger mniej cierpiał po przebytych boleściach za dnia i nocy.

Berlin, 16. Lipca. — Najj. Pan dobrze spał, zupełnie czuje się zdrowym i ma zamiar jutro wrócić do Sanssouci.

Pillnitz 16. Lipca 1857 z rana o godz. 8ej. — Schoenlein. Weiss.

Berlin, 17. Lipca. — Najj. Pan raczył zamianować sędziów powiatowych Wachsmutha w Krossen, Kuchenbucha w Münchebergu, Gutschke w Cylichowie, Oestreicha w Hoyerswerda i Weissenborna w Drezdenku radcami przy sądach powiatowych.

Berlin, 16. Lipca. — Najświeższe wiadomości. Zwróciliśmy uwagę przed kilką dniami na usiłowania prasy wiedeńskiej, aby sprawę holsztyńsko-lauenburską i księstw naddunajskich sprowadzić w stosunek od siebie zależny. Berlinscy korespondenci do różnych dzienników pisujący, zwracają na te usiłowania wiedeńskich dzienników uwagę i nie podzielają zdania, aby się na obie sprawy z jednego stanowiska zapatrywać. Między obu sprawami, nie masz żadnego wewnętrznego związku, równie nie wolno jednej sprawę ogłaszać za sprawę północnych, drugą za sprawę południowych Niemiec. Sprawa holsztyńska i lauenburska dotyczy całych Niemiec i ostatecznie musi być wniesioną do bundestagu, a lubo Prusy więcej okazywały sympatyi owym księstwom do Danii wcielonym, jednakowoż kiedy o ich sprawę chodzi, obchodzić ona powinna tak północnych, jako też południowych Niemców zarówno. Austria nie może stawiać w tej mierze osobnego programu politycznego. Jest obowiązana podobnie jak Prusy bronić praw członka należącego do związku niemieckiego i żądać dopełnienia przyrzeczeń, które owym księstwom uroczyste udzielone zostały. Przypomnieć sobie należy, że owe księstwa na wezwanie Austrii broń złożyły w one czasy, kiedy to na wojnę się zanosilo pod Bronzel, a wojska austriackie tymczasem przemykały się na Hamburg ku granicy holsztyńskiej, aby poskromić hufce z ochotników złożone, które walczyły z Duńczykami i były pełne animuszu rewolucyjnego, który mógł się zwrócić w inne miejsca. Skoro więc księstwa owe usłuchały głosu Austrii i okazywały się posłusznymi, należy im się także wynagrodzenie, aby odbierały od Niemiec opiekę, kiedy je Duńczykowie uciskają. Tyle co do sprawy północnej. Co się tyczy sprawy naddunajskiej, ta żadnego nie ma związku ze sprawą północną, jedno tylko ma z nią wspólne, to jest, że podobnie jest zawiłą, jak ostatnia, a którą tylko nadzwyczaj zrzeczna polityka może tylko rozwiązać. Sprawa holsztyńsko-lauenburska jest czysto niemiecką sprawą, do której nie może się mieszać zagranica. Sprawa zaś naddunajska oddana została wyraźnie przez traktat paryski kongresowi europejskiemu. Pod względem księstw monarchii wielkie niemieckie wytknęły już sobie granice w polityce i nie mogą już schodzić z obranej raz drogi, bez uchybienia swojej godności. Programata tu są zbyt czyste, potrzeba czynnie wesprzeć żądania prawem określone Holsztyńczyków. Z tego powodu powinny też wiedeńskie dzienniki wystrzegać się obie sprawy ze sobą łączyć i przekonać się, że sprawa naddunajska jest kwestyą w obecnej chwili otwartą. Prusy nie będą szkodzić austriackim interesom w tamtych stronach, o ile się te nie będą sprzeciwiały wyraźnej osnowie traktatu pokojowego i życzeniom tamecznych ludów.

W innych korespondencyach berlińskich czytamy, że pogłoska o kongresie monarchów północnych coraz szersze przybiera rozmiary. Mówią, że trzej monarchowie, pruski, austriacki i rosyjski w Berlinie lub Poczdamie się zjadą. Nie ulega wątpliwości, że cesarz rosyjski na pewno przybędzie, a cesarz austriacki wywiąże się wzajemnością, za odwiedzenie go przez króla pruskiego w Schoenbrunnie.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 13. Lipca. — Otrzymałszy od jednego z członków komi-

tetu obywatelskiego, uśmierzaniem księgosuszu zajmującego się, artykuł, w przedmiocie obecnie wszystkich obchodzącym, z zaręczeniem, iż zawarte w nim szczegóły czerpane są z najpewniejszych źródeł; pospieszamy podać do powszechnej wiadomości. Dotkliwie klęski jakie zrzędał księgosusz w ostatnich latach, wywołały konieczność użycia energicznych środków przy jego uśmierzaniu i poświęceniu na ten cel znakomitych ofiar pieniężnych. Rząd wprowadzając w wykonanie w r. zeszłym środki przy współdziałaniu komitetów obywatelskich, zobowiązał też komitety, aby na zasadzie nabytego doświadczenia przedstawiły, z upływem roku, wnioski swe pod względem zaradzenia klęskom tego rodzaju na przyszłość. Wywiązując się z tego zadania, komitety ze wszystkich powiatów, w przedstawionych przez siebie projektach, obok oświadczenia się za utrzymaniem zaprowadzonego systematu uśmierzenia księgosuszu przez wybijanie bydła zarazzonego, wynurzyły wnioski i obostrzenie dotychczasowych środków kwarantannowych; niektóre z tych komitetów proponowały ustanowienie kwarantanny 21dniowej dla bydła wprowadzanego do Królestwa, inne przedstawiały potrzebę przynajmniej 14 dniowej lub 8 dniowej kwarantanny. Podobnie wnioski wynurzyli marszałkowie szlachty gubernialni w imieniu obywateli. Jakkolwiek żądania takie z jednej strony na wielki wzgląd zasługiwały, i ustanowienie dłuższej kwarantanny, a mianowicie 21-dniowej, dawałoby pewniejszą rękojmię przeciw wniesieniu zarazy, nie można jednak było przyjąć tego bezwarunkowo jako ogólną zasadę, z uwagi na interes konsumentów i na stosunki handlowe. Obrano przeto pośrednią drogę, którą obustronnym widokom odpowiadać mogła, a to przez oznaczenie dłuższego lub krótszego przeciągu czasu na kwarantannę, w miarę większego lub mniejszego niebezpieczeństwa udzielenia zarazy przez wprowadzone bydło. Kwarantannę 21dniową przepisano dla takiego bydła, które po wprowadzeniu go do Królestwa, ma służyć do rozmaitych celów gospodarskich po wsiach, a nawet i na rzeź w mniejszych miastach; gdyż przybyłe tamże bydło, mając bliższą styczność z bydłem miejscowem, mogłoby łatwiej rozszerzyć zarazę, skoroby miało ukryte w sobie jej zarody. Przeciwnie, co do bydła sprowadzonego z cesarstwa w celu przeznaczenia go wprost na rzeź w Warszawie i miastach znaczniejszych, gdzie styczności jego z bydłem miejscowym nie trudno zapobiedz, uznano za dostateczne pozostawić też same środki kwarantannowe, jakie na zasadzie Ustawy policyi weterynaryjnej z r. 1844, i postanowienie rady administracyjnej z r. 1852 o kwarantannach, były już w ciągłym wykonaniu, to jest pozostawiono dla tego bydła kwarantannę dwudniową, cełowanie i oczyszczanie po wyjściu z kwarantanny, pędzenie go oznaczonymi do tego traktami wołowemi, i poddanie w pewnych punktach rewizjom przez znawców weterynaryjnych, jak to i dotąd miało miejsce.

Tym sposobem kupcy i handlujący bydłem rogatem, na konsumpcyą przeznaczonem, w tych samych pozostałych warunkach co i poprzednio. Aby zaś usunąć nawet pozory do jakichbądź nadużyć i nieprawnych wymagań ze strony urzędników dozoruujących lub odbywających rewizye, zniesiono opłatę rewizyjną, pobieraną od lat kilkudziesięciu przy rogatkach warszawskich, i stanowczo uchylono ustanowioną w r. 1818 taryfę opłat rewizyjnych przy komorach, która mogła następcą pozór do wymagania podobnych opłat przy innych miejscach; urzędnikom weterynaryjnym, którzy czynności rewizyjne dopełniali, obok innych obowiązków i za rewizye nie mieli oddzielnego wynagrodzenia, równie jak i tym, którzy pobierali dotąd bardzo małe pensye, przeznaczono odpowiednie etatowe place; dwóch z urzędników weterynaryjnych, dopuszczających się opieszałości i nadużyć w służbie, pociągnięto do odpowiedzialności sądowej; zaprowadzono księgi sznurowe na kwity i dowody, które wydają się całkiem bezpłatnie, aby usunąć wszelki pozór do brania za to niewłaściwych wynagrodzeń. Wydana zaś pod d. 6. Maja r. b. przez komisye rządową instrukcyja, tak określa szczegóły rewizyi, iż to zapobiega wszelkim nadużyciom. Wprawdzie, na pokrycie kosztów utrzymania służby kwarantannowej, na place dla weterynarzy w powiatach pogranicznych i weterynarzy do rewizyi przeznaczonych, tudzież na wystawienie i utrzymanie budowli kwarantann, oznaczono stałą opłatę kwarantannową po 50 k. od sztuki bydła rogatego, wchodzącego w obręb Królestwa; lecz opłata ta zasadnie nie powinna wpłynąć na podrozenie mięsa najprzód dla tego, iż prawie z pewnością można przyjąć, że poprzednie opłaty i wynagrodzenia uiszczane przez handlarzy więcej nierównie wynosiły; powtóre, iż odrzucając nawet to co handlarze dawniej wydawali, opłata 50 k. w stosunku do średniej ceny wołu stanowi tylko jedną setną część, a przeto cenę funta mięsa podwyższyłby mogła o 1/10 kopiejki, czyli na 5 funtach o 1 grosz. Na takie więc podwyższenie niktby się użalać nie mógł. Chciwi tylko zysków spekulanci i faktorowie, którzy się nieprawnych korzyści przy handlu wołowym dopuszczali, a obecnie odsunięci są od tego, podniecać mogą przebiegami swemi, do bezzasadnego

Francya.

Dzisiejszy Monitor donosi, że cesarstwo pojadą incognito do Osborne i że nie pojadą dalej, to jest do Manszestru. Ks. Napoleon wczoraj wyjechał

Anglia.

Galicya.

Włochy.

W drugiej izbie powiedziałem był, iż ministerstwo znało plany sprzysiężonych i że przedsięwzięło w tem środki. Prawda, że 9. Czerwca sąsiedni i przyjazny rząd zawiadomił nas, że w nocy ma wybuchnąć rewolucya; winniśmy mu za to wdzięczność, nie podano ani planów, ni nazwisk, ani środków, od szasu, jak jestem członkiem ministerstwa, otrzymałem z dziesięć razy wiadomość, że ma rewolucya wybuchnąć. Rząd pierwszym przestrogom, jakie odbierał, nie dawał wielkiej wiary, bo mówiono o ludności spokojnej, wolnej od wszelkich żywiołów rewolucyjnych. Później atoli rzecz ta zdawała mi się być prawdopodobną, gdy się zastanowił, że jest mowa o partyi, nie dającej zatrwożyć się żadnym środkiem, choćby i najochydniejszym, aby wywołać zamieszanie, i spodziewającej się korzystać z położenia Genui wskutek przeniesienia do Spezzyi portu. Gdy wiadomości coraz pewniejszemi się stawały, pisałem 18. Czerwca do intendanta jeneralnego, zalecając mu najbystrzejszą czujność. Odezwy te odnowiłem 26. i 27. Posiadam listy, które pisałem do intendanta i komendanta żandarmeryi, jako też pismo ministra wojny do władzy wojskowej, aby się porozumiała z administracją cywilną. Nie mogę ich tu odczytać, bo zawierają szczegóły, dotyczące osób i środków. Mogę jednak ulamek z niego udzielić, w którym zawiadamia się rząd o planach mazzinistów, zamierzających wywołać zamieszanie w kraju, a mianowicie w Genui, i w którym za rzecz potrzebną uważano, przedsięwziąć wszelkie środki ostrożności i udać się do intendanta. Intendant w d. 28. Czerwca odpowiedział, że jął się wszelkich środków, że zna wychodźców, nad którymi czuwać należy, i że, będąc z wszelką energią i w porozumieniu z władzami wojskowemi działał. Przygotowania też zrobiono, i znaleziono amunicyą, broń i miny pozakładane. Sądzę, iż władza publiczna w sam czas wystąpiła, wtenczas gdy miała tylko

manifestacya się pokazała, i gdy jeszcze do żadnego aktu nie przystąpiło. Prawdą jest, że Gegua dowiedziała się o wypadku następnego dnia, gdy zasłyszala o aresztowaniach i rewizjach. Co się zaś tyczy broni i amunicyi, to rzecz też przesadzono. Znalezione 500 karabinów, 20 pistoletów i 240 pugałów. Jeżeli to okazuje siłę zamiarów rewolucyjnych, dowodzi za-razem, że środki jakeimi zarządzali powstańcy, niebyły tego rodzaju, aby bezpieczeństwo publiczne zdolne były narazić na tak wielki szwank, żeby nie miano pozwolić rzeczy dojrzeć, aresztując osoby i tak zapobiegając odnowieniu się podobnych scen. Wieczór, gdy aresztowania miały miejsce, zabrano także do-psy broni w Chiora Valle i Porta Pila. Znalezione amunicyą i w innych do-
mach, ale nie masz policyi któraby mogła sobie pochwalić, że zdoła wyprowa-
dzić na jaw pojedyncze szczegóły. Ruch był wiadomy, należało go wyprzedzić.
Co się tyczy domów i gmachów, pod któremi miano podłożyć gminy, jest to
ułudą wyobraźni. Pomimo wszystkich śledztw nie odkryto żadnej miny. Po-
licya nie mogła przeto wyaleść rzeczy których nie było. Wojennemu kome-
dantowi Diomane nie można czynić zarzutów, aby nie był przedsięwziął środ-
ków ostrożności. Fortyfikacya ta leży na ustroniu od Genui i nie można było
cieszyć, że stała się przedmiotem tak szalonego przedsięwzięcia. Między pa-
pierami znalezionemi przy aresztowanych w fortyfikacyi, znajdowało się
ostrzeżenie dane dozorczy broni, aby całej czujności użył, bo obawiano się nie-
spokojności. Sposób, w jaki sprawa ta się zakończyła, dowodzi z resztą, że
rząd okazał wszelką troskliwość, jakiej tylko można było po nim żądać, i że
tęj troskliwości zawdzięczamy, że się nie udał plan partyi szalonej, wymierzony
na to sławne miasto. Nie zapuszczam się w żadne dalsze szczegóły, ale po-
zwolę sobie tu powtórzyć oświadczenie moje, jakie złożyłem w innej izbie, że
jeżeli rząd silny poparciem ludności i instytucyi nie przekroczy granic prawa,
równie gotów jest pozwolić sprawiedliwości wolny bieg, i ukarać winnych
z wszelką surowością.

Hiszpania.
Madryt, 8. Lipca. — Banda komunistów pod wodzem Mamiel Moria Caro, który się nazywa komendantem i nosi szlify jeneralskie, spaliła w Archa archiwum rady gminnej jako i księcia Osanno, i zabrała z sobą przedmioty wartości 50,000 realów. Wszędzie po wsiach dziedziców łupiono i zdzierano. Fabrykant zapalek odgrywał rolę intendenta wojskowego. Członkowie bandy pobierali w żółdzie dziennie 10 realów i mieli piękne konie. Banda ta wedle Cammerio z Cadyxu składała się z 75 jeźdźców i 260 ludzi pieszych. Banda, która się waleśała w Korabinii, mająca 50 ludzi pieszych i 20 konnych, rozproszoną została 3. Lipca.

Madryt, 9. Lipca. — Banda republikańska, którą $\frac{1}{2}$ mili od Sewilli rozbito, stara się dostać do Gibraltaru, zostawiając za sobą okropne ślady wandalizmu. W Maladze aresztowano wiele osób, między innymi Arenio, Ferredon, Gonelli, Goral, Rosso. W Sewilli ujęto księgarza José Fé i innych demokratów. Zebrana tłuszcza w Sewilli składała się z młodzieży 16—19 lat mającej. Niepełnoletnich skazano do więzień, innych rozstrzelano. Pan Abodia dowodzący pod Moron, usunięty został. W Lagrono słyszano wykrzyki konstytucyjne.

Ateny, 1. Lipca. — Obliczono mieszkańców Aten, pokazało się, że liczba ich podniosła się do 50,000 ludzi. W r. 1854 miały Ateny tylko 34,000 mieszkańców.

Telegraficzna wiadomość Times z Tryestu pod d. 12. Lipca donosi: Stosownie do wiadomości z Bombay z d. 15. Czerwca ujął duch rokoszański inne jeszcze pułki w prowincyach północno zachodnich; uważają jednak, że kryzys minął. Wzmocnienia wojsk europejskich z prezydentury Bombay, Madras i Ceylon udały się już ku Indyom górnym. Wojska z Bombay i Madras zostały wierne swym obowiązkom. Krajowe oddziały wojska w wielu stacjach Pendszabu rozbrojono. Stratę, jaką odniosło wojsko bengalskie przez rokosz i inne przyczyny, podają na 20,000 ludzi. Nieukontentowanie ograniczało się tylko na wojsku. Najznaczniejsze gminy Kalkuty, nie wyłączając machometanów, podały do rządu adresy prawych swych dążeń.

Afryka.

Donieśliśmy w przeglądzie pisma naszego według depeszy z Marsylii z d. 6. b. m., że przybył tamże z Tunis wiecekonsul angielski Crove z protestacją wystosowaną przez wszystkich konsułów przeciwko dejowi tunetańskiemu z powodu dopuszczenia się przez tegoż okrucieństwa na żydzie zamieszkałym w Tunis. Żyd ten z profesyi furman jak się dowiadujemy z korespondencyi datowanej w dniu 30. Czerwca z Tunis, przejeżdżał przez jedno z przedmieść tegoż miasta, gdy nagle koń jego potknąłwszy się wozem tak szarpnął w bok, iż przechodzący tuż młody muzułmanin o mało w téj chwili około wozu się niezapęcił. Muzułmanin przeleknięty zaczął szkalować żyda, który czy to rozmarzony trunkiem czy też podrażniony obelgą, również obelżywymi odpowiedział wyrazy. Muzułmanin krzyknął, że żyd dopuścił się bluźnierstwa przeciw prawu proroka; wieść tu gruchnęła piorunem po mieście i natychmiast znalazło się 24 świadków utrzymujących, że na własne uszy słyszeli bluźnierstwo. Dwóch notaryuszów znajdujących się w liczbie świadków spisało natychmiast akt oskarżenia. Biedny żyd otoczony ze wszech stron przez rozwościeklone tłumy, najokrutniejszego doznał obejścia, wreszcie przyprowadzony przed sędziego pokoju, skazany został przezeń do więzienia. Równocześnie jednak sędzia złożył raport dejowi, który nieuznając kompetencyi swéj do sądzenia téj sprawy, złożył ją w ręce trybunału utworzonego z wszystkich naczelników religii muzułmańskéj. Wyrok sądu niemógł być wątpliwym, gdyż oskarżony miał nieszcześnie być wyznawcą innéj wiary. Po pierwszem śledztwie okuto żyda w kajdany pomimo, iż zaprzeczał czynione mu zarzuty, i niedość że mu łańcuchami skrępowano ręce i nogi, lecz nadto zbiciażono mu niemi szyję tak że przez 3 dni niemógł najmniejszego zrobić ruchu bez uczucia dotkliwego bólu. Wreszcie trybunał religijny zgromadziwszy się w d. 25. Czerwca wydał jednomyślnie na oskarżonego karę śmierci.

Wiadomość ta wzniciła ogólne oburzenie pomiędzy kolonią europejską. Żona i dzieci nieszczęśliwej ofiary przebiegały z rozpuszczonymi włosami dzielnicę chrześcijańską, zzywając pomocy generalnego konsula francuskiego. Jeden z urzędników poselstwa p. Rousseau pierwszy dragoman udał się do trybunału, aby otrzymać złagodzenie krwawego wyroku, lecz krok jego został bez skutku.

Generalny konsul francuski pan Roches udał się wtenczas do samego deja, aby dla skazanego otrzymać jeżeli nie zwolnienie to przynajmniej zamianę kary, lecz władca tunetański pozostał nieubłagany i zaledwo p. Roches opuścił pałac deja przyprowadzono natychmiast ofiarę i wyrok odczytany mu został w obec deja a oprawcy chciwi krwi porwali go na plac egzekucyi. Zanim przystąpiono do wykonania zawyrokowanej śmierci, skazany otrzymał 17 cięć pałasem, aby tem więcej swem nieładzkim pastwieniem się cierpienie jego powiększyć. Zaledwo spadła z tułowa odcięta głowa nieszczęśliwego męczennika, lud rzucił się na nią, i z nieociekłej jeszcze z świeżej krwi wytupał oczy, oberznął nos i uszy, i drgające kawałki pociętego ciała rzucił psom na pastwę, a potem zeszepecony w ten sposób tułów zaczął kamienować. W kilka dopiero godzin współwyznawcy otrzymali pozwolenie pogrzebania zwłók, lecz w bramach miasta, na przedmieściu i na ementarzu czekał jeszcze z gorączkowym szaleem gęsty tłum, aby szczątki trupa po ulicach rozleć. Wojna wschodnia strumieniami krwi waleczyć miała wstęp dla cywilizacyi w barbarzyńskie dziedziny islamizmu, hattumajum zapewnił wolność wyznania i opiekę Europejczykom, a tymczasem pokazuje się, że wszelkie traktaty, tam gdzie panuje krwiożerca dzikość są tylko martwą literą. Spodziewać się należy, że wypadek ten zwróci baczność państw europejskich na okrucieństwa, które dziś przy zbliżeniu się środkami cywilizacyjnymi nadoległych przestworów świata, dzieją się niemal pod ich bokiem na hańbę ludzkości i postępu.

(Czas.)

Poznań, 17. Lipca. — Już tylko przez dni kilka trupa krakowska u nas gościć będzie. Jak mogliśmy, tak okazywaliśmy dla niej przychyłność i życzymy, ażeby w tych dniach ostatnich żywy współudział towarzyszył ich ostatnim reprezentacyom. Jeżeli można, prosilibyśmy dyrekcją o wesołe, a nie rozpaczne sztuczki na pożegnanie, gdyż kto się rozstaje, chciałby się wesoło rozstać z miłymi gośćmi. Wczorajszy dramat „Marya Joanna, kobieta z gminu“ był smutny, moralny lubo nieco nużący widzów. Nie był wprawdzie efektowy, ale uszedł w ogólności, bo nierażał delikatności. Przedstawienie to było na beneficj panny Radzyńskiej, bardzo zasłużonej artystki dramatycznej, która celuje w wesołych sztukach. Żałujemy, że na jej przedstawieniu nie było więcej publiczności. Głównie pierwsza łoża była próżna.

W sobotę dnia 18. Lipca będą choże i wesołe przedstawienia: „Gałganiarka warszawska” komedyo opera przez Stanisława Bogusławskiego. „Błażek opętany” komedyo opera przez Władysława Anczyca. Mazur w krakowskich ubiorach, Cachucha taniec hiszpański z kastagnetami i Arya z opery Puritanie Belliniego, odśpiewana p. Weigelta kapelmistrza teatru polskiego. A że te dobrane i wesołe sztuki będą przedstawione na wyłączny dochód dyrektora teatru polskiego pana Pfeifra, jako wynagrodzenie kosztów podróży, spodziewamy się przeto, że przychylna jemu publiczność nasza, nie zawiedzie jego nadziei i pokaże swą obecnością na reprezentacyi, jak umie cenić zasługi tego dyrektora.

— Wydarzył się tu pod Poznaniem w Starołące bardzo smutny wypadek. Wyrobnikowi tamecznemu N. utopił się chłopiec 3 letni i dziewczynka 6 letnia na d. 11 b. m. w rzece Warcie. Pozostawione w domu te dzieci poszły bawić się nad rzekę i chodziły po wodzie. Zaszyły za daleko i utonęły. Nie długo potem wydobyli je rybaacy, trzymające się za ręczki. Owóż dowód, jak potrzebne są ochronki po wszech, aby tak smutne niewydarzały się przypadki.

— Umarła tu w dniu wczorajszym o godzinie w pół do siódmej wieczorem ostatnia zakonnica i przeorczyśa zniesionego zgromadzenia panien Benedyktynek poznańskich Ludwika Bagińska. Żyła lat 86 i mieszała tu w Poznaniu w celi jednej nad zakrystą farską. Była to bardzo nabożna, spokojna i miła osoba i dla tego liczyła między swemi przyjaciółmi wiele zacnych obywateli. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę.

Sieraków, 15. Lipca. — W Marianowie należącym do radcy handlowego Mittelstaedta znajduje się huta szklanna, która za dawnych czasów wiele wyrabiała przedmiotów szklanych, dziś tylko ma jeden piec, przy którym pracuje 8 ludzi i wyrabiają szyby do okien. Butelek już i innych przedmiotów tam niewyrabiają. W zeszłym tygodniu 28 robotników z tej huty udało się z rodzinami swemi do Ameryki, gdzie spodziewają się lepszy znaleźć zarobek. Właściciel nie mógł podobać fabryce, przy tak wysokich cenach drzewa, tracił zamiast zarabiać. Natomiast rzucił się właściciel ów do kopania węgla brunatnego i pali wapno i wyrabia cegły.

Bydgoszcz, 15. Lipca. — Dziedzic Włók pod Bydgoszczą daje marki swoim ludziom za robotę tygodniową, a potem w końcu tygodnia płaci za nie gotówką. Ryszewski Karol pracując u niego, oddał w Marcu r. b. swemu panu 7 marek po 10 sgr., za które całkowitą otrzymał zapłatę. Ale marki były sfałszowane, o czym się dziedzic dopiero przekonał, gdy mu jedna kobiecina przyniosła korek stemplem opatrzonej, który znalazła, a którego użył brat Ryszewskiego, na sfałszowanie zaświadczeń przy wyjściu ze wsi. Deputacya kryszewskiego sądu powiatowego skazała oskarżonego za oszustwo na 3 miesiące więzienia i na zapłacenie 50 tal. kary, a w razie ubóstwa na 1 miesiąc więzienia, na utratę praw obywatelskich przez rok 1 i na oddanie pod dozór policyjny. — Reprezentanci naszego miasta postanowili zaprowadzić oświetlenie gazem miasta i tym końcem zdali znawcom wypracowanie planu zakładu całego. Ponieważ przekonali się, że zakład taki udać się może i być korzystnym dla miasta, jeżeli samo miasto swoim kosztem go wystawi, przeto współzawodnictwo między towarzystwami prywatnemi jest wyłączone.

Rozmaite wiadomości.

— Maszyna parowa, która przy zwyczajnej prędkości cztery mile w godzinie ujedzie, potrzebowałaby 51 dni do objechania ziemi; z tą samą siłą odbyłaby drogę do księżyca w 6 miesiącach, a do słońca dopiero w 500 lat.

— Na fregacie angielską »Agamemnon« ładują już w Greenwich drut przeznaczony do podmorskiego telegrafu atlantyckiego. Po dzień 4 Lipca umieszczono już na tym okręcie 600 mil angielskich tego drutu, tak iż spodziewają się, że 24 b. m. »Agamemnon« będzie już mógł rozpocząć zatapianie telegrafu u brzegów irlandzkich.

u brzegów irlandzkich.

Kr. loteryja w Berlinie.
Berlin, 16. Lipca. — W ukończonem dziś ciągnięciu 1éj klasy 116éj

król. klasycznej loterii padła główna wygrana 5000 tal. na nr. 72,671; 2 wygrane po 3000 tal. na nra 9321 i 15,067; 1 wygrana 500 tal. na nr. 39,027; i 3 wygrane po 100 tal. na nra 14,656, 44,434 i 79,684.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie d. 17. Lipca 1857.

Plody.

Zyto na Sierpień 44½ pl., na Wrzesień Październik 46—45½—¾ pl. Zyto przy miernym pokupie taniej spuszczone.
Okowita na miejscu (bez beczki) 25½—¾; z beczką na bieżący miesiąc 25½ pl., na Lipiec Sierpień 25½ pl., na Sierpień 25½ pl.
W okowicie mało zawierano interesów i niżej płacono. Wypowiedziano 10,000 kwart.

*) za wępel po 25 szefli. **) za beczkę po 9600 % Trallesa.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 16. Lipca.

Pszenica 60—88 tal.
Zyto 48½—49½ tal., na Lipiec i Lipiec Sierpień 49½—50½—49 tal., na Sierpień Wrzesień 51½—50½ tal., na Wrzesień Październik 53—52½ tal., na Październik Listopad 53½—52½ tal., na Listopad Grudzień 52½—53½ od 52½ tal.

Olej rzepiowy 16 tal., na Lipiec 15½ tal., na Lipiec Sierpień 15½ tal., na Wrzesień Październik 15—1½ tal., na Październik Listopad 15 tal., na Listopad Grudzień 15 tal.

Rzep zimowy 96—104 tal.

Rzepik zimowy 94—102 tal.

Okowita 31½—31 tal., na Lipiec i Lipiec Sierpień 31½—¾ tal., na Sier-

pień Wrzesień 32—31½ tal., na Wrzesień Październik 31—30½ tal., na Październik Listopad 29½—29 tal., na Listopad Grudzień 28½—28 tal.

Szczecin, 16. Lipca.

Pszenica 66—81 tal., na Lipiec i Lipiec Sierpień 76 tal., na Wrzesień Październik 75 tal.

Zyto 48—49 tal., na Lipiec i Lipiec Sierpień 49½ tal., na Wrzesień Październik 52 tal., na dostawę wiosenną 54 tal.

Olej rzepiowy 15½ tal., Sierpień 15½ tal., na Wrzesień Październik 14½ tal.

Okowita 12 pct., na Lipiec Sierpień 11½ pct., na Wrzesień Październik 12 pct. na dostawę wiosenną 12½ pct.

Przybyli do Poznania 17. Lipca.

BAZAR: hr. Mielżyński z Dąbrowy, Rekowski z Gorazdowa.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA: Lisiecki z Pleszewa, Buch i Spiske z Wrocławia, Jacobi z Trzcianki, Walz z Góry, Wegner z N. Strzeley, Wartenberg i Rosenheim, z Berlina, Kämpel z Frankfurtu n. M., Henri z Szampanii, Braun z Memla.
HOTEL DREZDEŃSKI MYLIUSA: Lehmann z Angermünde, Hellhoff z Sremu, Falkenhayn z Bieluchowa, Meissner z Sremu, Tillmann z Elberfeldu, Oppenheim, Siebenheim i Aleksander z Berlina, Kleinschmidt z Lipska, Zinn z Stralsund.
HOTEL DU NORD: Pomorska z Grabianowa, Moraczewska z Chław.
POD CZARNYM ORŁEM: Raschke z Grodziska, Schulz z Strzałkowa.
HOTEL BERLINSKI: Pursche z Jüterbogk, Dütschke z Rombeżyna, Stöver z Berlina, Szlagowski z Ruzschowa, Kojen z Wrześni, Brendt z Domasławia, Selle z Leszna, Gräbe z Wrocławia.
HOTEL PARYŻKI: Staube z Sremu, Stachowski z Kościana, Śliwowski i Funtowicz z Miłostawia, prob. Frank z Usarzewa, Zdrémkowski z Chocz, Czan z Głuszyny, Ciesielski z Sosnowka, Hulewicz z Kościanek, Baranowski z Kapeżynowa.
EICHENER BORN: Guleżyński z Zernik, Śladki z Konina.
HOTEL KRUGA: Jasreck z Peitz, Seiffart z Leszna, Kom i Klau z Grodziska.
W MIESZKANIU PRYWATNEM: Caro z Anglii, ul. Wilhelmska 7.

Teatr polski z Krakowa.

W sobotę dnia 18. Lipca. Na wyłączny dochód dyrektora polskiego jako wynagrodzenie kosztów podróży: **Galaniarka warszawska.** Komedyo-opera w 1. akcie przez Stanisława Bogusławskiego. **Błądek opętany.** Komedyo-opera w 1. akcie przez Władysława Ancyca.

Żałobne nabożeństwo za duszę żony mojej s. p. Eufrozyny z Niegolewskich Mierzyńskiej, zmarłej dnia 1. Maja r. b. w Palermo i złożenie Jej zwłok do grobu odbędzie się dnia 23. Lipca r. b. w Bytniu, na które krewnych i przyjaciół zapraszam.

Bytyn, dnia 17. Lipca 1857.

Mierzyński.

Nauczyciela domowego, posiadającego oprócz tego malarstwo i rzeźbiarstwo, albo zdatnego do wszelkiego rodzaju nadzorowania, prowadzenia rachunków i korespondencji, wskazać może Wny Żupański księgarz, lub dowiedzieć się można w gmachu po Bernardyńskim, 2gie piętro Nr. 23. u Wgo Profes. X. Kantorskiego.

Dominium **Stawiany** pod Skokami w powiecie Wągrowieckim ma na sprzedaż:

- 1) sześć czteroletnich elegancznych koni swego chowu, tak zdatnych do wierzchu jak i do zaprzęgu,
- 2) dwanaście wołów czteroletnich swego chowu,
- 3) pięć krów Oldenburgskich.

Bliższą wiadomość udzieli powyższe Dominium.

Kamienną tekturę do pokrywania dachów, bezpieczną od ognia,

Pana **F. L. Schrödera** w Szczecinie, poleca

Teodor Baarth.

Wyjatek z Nr. 2. 1857. Dziennika urzędowego Król. Regencyi w Szczecinie.

OBWIESZCZENIE.

Tektura na dachy, robiona w nowo-urządzonej fabryce tektur na dachy, we Finkenwalde, kupca F. L. Schrödera, tu zamieszkałego, została, ze względu, ile takowa pożarowi oprzeć się zdoła, przez Król. Inspektora bndowli, Herrnanna, dokładnie wypróbowana, a odbyta próba wykazała, że dachy płaskie tym fabrykatem podług Ebartskiej metody pokryte, we względnie bezpieczności w pożarze, dachom dachówkowym podkładanym łupanami deseczkami wyrównywały, co się na wniosek fabrykanta, podaje niniejszem do publicznej wiadomości. Szczecin, dnia 27. Grudnia 1856.

Król. Regencya; wydział dla spraw wewnętrznych.

Szanownym Panom rólnikom mam zaszczyt uprzejmie donieść, iż kupiec Pan **Teodor Baarth** w **Poznaniu** przyjął odtąd mój tamtejszy skład kommissyjny sprowadzającego się przezemnie

Prawdziwego Peruwiańskiego Guano

i będzie sprzedawał po cenach najtańszych przezemnie naznaczonych.

Dnia 27. Lutego 1857.

Radca ekonomiczny **C. Geyer** w Dreźnie.

Odwołując się na powyższe doniesienie, oświadczam, iż wspomniane Guano mam ciągle na składzie i polecam takowe do pokupu; rozbiory robione przez znanych chemików mogą także być u mnie obejrzane.

Teodor Baarth.

Piękny dobór

OBIĆ PAPIEROWYCH

z fabryk Belgijskich

poleca

SKŁAD PAPIERU

A. Rozego w Bazarze.

Wysokiej szlachcie i szanownej publiczności najuprzejmiej donoszę niniejszem, iż osiedliłem się tutaj jako dekarz.

J. Maj.

Poznań, Św. Marcin 23.

Mierzwę siłę dającą

fabrykowaną pod kierunkiem **Dyrektora i jeneralnego Sekretarza towarzystwa Pana Dra. Birner**, sprzedaje włącznie z zapakowaniem przy beczkach po 5 centuarów tutaj ztąd po 2 Tal. centnar, handel nasion

Braci Auerbach w Poznaniu.

Jak corocznie, tak i w tym roku odbiorę z probostwa znane z nadzwyczajnej plenności **proboszczowskie żyto i pszenicę do siewu**, w oryginalnych pakunkach i proszę o wcześnie zamówienia.

Teodor Baarth.

Nasienie rzepy ścierniskowej, zdolne do kielkowania poleca

Teodor Baarth.

Nasiona rzepy

prawdziwej długiej jesienniej czyli ścierniskowej, funt po 6 Sgr. poleca

Ogrodnik nasion

A. Niessing w Lesznie.

Bilard tanio do sprzedania u

J. Affellowicza, Chwaliszewo 88.

Ogrodowy, zdatny, zaopatrzony w dobre świadectwa, znajdzie miejsce od 1. Października b. r. w Bytniu, powiatu Szamotulskiego.

Ucznia do handlu potrzebuję

J. Affellowicz, Chwaliszewo 88.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 16. Lipca 1857.		Sto-pa-pCt.	Na pr. kurant
			gotowi-
			rami.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	99½	—
dito z roku 1850	4½	—	99½
dito z roku 1852	4½	—	99½
dito z roku 1853	4	—	94
dito z roku 1854	4½	—	99½
Oblięgi długu skarbowego	3½	—	83½
dito premii handlu morskiego	—	—	—
dito Marchii Elektoralnej i Nowej	3½	—	83½
dito miasta Berlina	4½	—	99½
dito	3½	—	82
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	86½
dito Prus Wschodnich	3½	—	85½
dito Pomorskie	3½	86½	—
dito W. X. Poznańskiego	4	—	99
dito W. X. Pozn. (nowe)	3½	86½	—
dito Śląskie	3½	—	86½
dito Prus zachodnich	3½	82½	—
Bilety rentowe Poznańskie	4	91½	—
Louisdory	—	—	190½
Akcyje kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	4	—	99½

CENY TARGOWE

w mieście Poznaniu.

Dnia 17. Lipca 1857 r.		od	do
		tal. sgr. fn.	tal. sgr. fn.
Pszeny pięknej, szefel po 16 garn.	3	—	3 5
Pszeny średniej	2 10	—	2 20
Pszeny ordynaryjnej	2	—	2 5
Żyta przedniego, szefel	1 24	—	1 26
Żyta lżejszego	1 20	—	1 22
Jęczmienia dużego, szefel	—	—	—
Jęczmienia małego	—	—	—
Owsa, szefel	1 2	6	1 5
Grochu do gotowania, szefel	—	—	—
Rzep zimowy	3 22	6	3 25
Rzepik latowy	3 15	—	3 25
Ziemniaków, szefel	— 16	—	— 18
Masia, garniec	— 25	—	— 2
Koniczyna czerwona	—	—	—
Siana, centnar	—	—	—
Słomy, kopa po 1200 funt	—	—	—
Spirytusu (beczka 120 kw.) 80% Tral.	25 20	—	26 5
dnia 16. Lipca	25 20	—	26 5
dnia 17.	25 5	—	25 20